

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0 2244 2065

เรื่อง กฎหมายว่าด้วยการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

ผู้เรียบเรียง นางสาวสิริพิชญ์ชนก คุณประเสริฐ นิตกรชำนาญการ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

ออกอากาศ มกราคม 2562

ปัจจุบันสถานการณ์ของกลุ่มโรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพและโรคที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน เนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและการบริการอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพและประชาชนได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี โดยโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม มีทั้งกรณีที่สามารถแสดงอาการได้ทันทีหรือแสดงอาการแบบเรื้อรัง

การเกิดผลกระทบต่อสุขภาพดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งจากธรรมชาติและจากกิจกรรมหรือการกระทำของมนุษย์ เช่น การทำงานกับฝุ่นทรายซึ่งมีซิลิกาเป็นองค์ประกอบ ทำให้เกิดโรคปอดฝุ่นหิน (ซิลิโคสิส) หรือการสูดหายใจเส้นแร่ใยหิน ทำให้เกิดโรคปอดจากแร่ใยหิน (Asbestos Related Diseases) การเผาขยะทำให้เกิดโรคจากการสัมผัสโลหะหรือสารเคมีที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ในขณะที่ประเทศไทยยังไม่มีกลไกในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคอย่างเป็นระบบ ประการสำคัญคือ มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ ณ ปัจจุบันยังไม่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาที่เกิดจากโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมได้โดยตรง กระทรวงสาธารณสุขจึงได้ยกร่างพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... โดยได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งจากนั้นได้เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2561 และขณะนี้อยู่ในระหว่างรอการพิจารณาในวาระที่หนึ่งของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... กำหนดขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายกับนายจ้าง ลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ หน่วยบริการประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ แต่ไม่ใช้บังคับแก่ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่น หรือกิจการอื่นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นต้องปฏิบัติตามไม่ต่ำกว่ามาตรฐานการเฝ้าระวัง การป้องกัน การควบคุมโรคตามที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัตินี้ และได้บัญญัติคำนิยามของคำว่า “โรคจากการประกอบอาชีพ” หมายความว่า โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดขึ้นจากหรือเป็นผลเนื่องมาจากการทำงานหรือการประกอบอาชีพ และ “โรคจากสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า โรคหรืออาการ

ผิดปกติที่เกิดขึ้นจากหรือเป็นผลมาจากมลพิษ โดยได้กำหนดมาตรการที่สำคัญต่าง ๆ เช่น มาตรการเฝ้าระวัง โดยกำหนดให้ผู้ประกอบการกิจการจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงทางสุขภาพที่เกิดหรืออาจเกิดจากกิจการที่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการอาชีพและประชาชนก่อนการประกอบกิจการ ระหว่างการประกอบกิจการ และภายหลังเลิกประกอบกิจการ มาตรการป้องกันและการควบคุมโรคโดยกำหนดให้เจ้าบ้านหรือผู้ควบคุมดูแลบ้านหรือผู้ประกอบการดำเนินการให้ผู้ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมได้รับการตรวจวินิจฉัยโรคหรือรักษาพยาบาลและฟื้นฟูสมรรถภาพ สำหรับบทกำหนดโทษ ตามกฎหมายฉบับนี้ส่วนใหญ่กำหนดให้เป็นโทษปรับเพียงประการเดียวในแต่ละฐานความผิด แต่กำหนดโทษจำคุกไว้ 2 กรณีซึ่งเป็นกรณีที่มีความสำคัญต่อการควบคุมโรค คือ กรณีผู้ให้บริการอาชีพเวชกรรมหรือเวชกรรมสิ่งแวดล้อมโดยไม่ได้ขึ้นทะเบียน และกรณีผู้ให้บริการอาชีพเวชกรรมหรือเวชกรรมสิ่งแวดล้อมที่ได้ขึ้นทะเบียนฝ่าฝืนกฎกระทรวง อย่างไรก็ตาม มีข้อพึงพิจารณาว่า หากกรณีมลพิษทางสิ่งแวดล้อมสร้างความเสียหายในวงกว้างกว่าระดับปัจเจกบุคคล การเยียวยาความเสียหายอาจไม่ทันท่วงที ดังนั้น หากใช้กลไกกองทุนในการเฝ้าระวังสุขภาพของประชาชนเพิ่มด้วยก็อาจเป็นการช่วยบรรเทาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในวงกว้างได้

ทั้งนี้ หากในอนาคตมีการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... ก็จะทำเกิดประโยชน์ต่อประชาชนเป็นอย่างมาก

บรรณานุกรม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (20 ธันวาคม 2559). ร่างพระราชบัญญัติโรคจากการประกอบอาชีพและ

สิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... . สืบค้นวันที่ 3 มกราคม 2562 จาก

https://cabinet.soc.go.th/soc/Program2-3.jsp?top_serl=99322463

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (25 ธันวาคม 2561). ร่างพระราชบัญญัติโรคจากการประกอบอาชีพและ

สิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... . สืบค้นวันที่ 3 มกราคม 2562 จาก

http://web.senate.go.th/bill/bk_data/499-1.pdf